

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 393 din 12.04.2021

Dosar nr: 670/ 2020

Petiția nr: 5236/ 27.08.2020

Petent: Teatrul de Păpuși Puck

Reclamați:

Obiect: petenta, solicită efectuarea unei verificări a activității instituției în vederea pronunțării unei rezoluții cu privire la existența unei situații de discriminare a secției maghiare de teatru.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1. Teatrul de Păpuși Puck cu sediul în Cluj-Napoca, Str. Ion I.C Brătianu nr. 23, Jud. Cluj

Numele și sediul părții reclamate/martorilor

- 2.
- 3.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

4. Prin adresele nr. 5236/27.08.2020 și 5746/21.09.2021, petenta sesizează Consiliul cu privire la faptul că în cadrul unei conferințe de presă organizate de părțile reclamate, acestea au invocat ca motiv pentru înființarea unui teatru de păpuși maghiar, motivul discriminării secției maghiare în cadrul Teatrului de Păpuși Puck din Cluj-Napoca.

III. Procedura de citare

5. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000R privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

6. Prin adresa nr. 5236/28.10.2020 a fost citat petentul, iar prin adresele nr. 6725/28.10.2020 au fost citate părțile reclamate, părțile fiind înștiințate de faptul că, având în vedere situația evoluției epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-Cov2, acestea au posibilitatea de a trimite în scris puncte de vedere/ note scrise/ completări la petiție, precum și orice alte acte sau dovezi/ probe, soluționarea speței

urmând a se face în lipsă, cu acordul părților din dosar, acestea având un termen de comunicare a modalității asupra căreia decid în legătură cu audierea părților conform procedurii comunicate în adresă (filele 104-106 la dosar).

7. Părțile reclamate au depus un punct de vedere înregistrat cu nr. 7486/25.11.2020 (filele 195-255 la dosar) și comunică acordul lor cu privire la soluționarea în lipsă a petiției.

8. Prin adresa nr. 8222/24.12.2020 au fost comunicate petentului înscrisurile transmise la dosar, respectiv punctul de vedere depus de părțile reclamate (fila 127 la dosar).

9. Petentul a depus la dosar concluzii scrise, document înregistrat cu nr. 613/27.01.2021 (filele 129-140 la dosar).

10. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei Teatrul de Păpuși Puck – prin reprezentant legal

11. Prin adresa înregistrată cu nr. 5746 din data de 21.09.2021, petenta sesizează Consiliul cu privire la faptul că părțile reclamate au invocat motivul discriminării secției maghiare din cadrul Teatrului de Păpuși Puck din Cluj-Napoca.

12. În fapt, partea reclamată arată următoarele:

12.1 La data de 25.08.2020, grupul de inițiativă KOMAB, din care face parte unul din angajații Teatrului de Păpuși Puck și un fost angajat (i.e. părțile reclamate din prezenta cauză), au organizat o conferință de presă în care au invocat ca motiv pentru înființarea unui teatru maghiar de păpuși, discriminarea secției maghiare în cadrul instituției.

12.2 Se arată că în sprijinul acestei susțineri, părțile reclamate au adus următoarele argumente cu privire la secția maghiară existentă:

- aceasta ocupă în prezent locul al treilea în ordinea importanței, după secția română și administrația instituției;
- secția maghiară nu dispune de un buget propriu, șeful secției nu are putere decizională;
- secția română este avantajată în distribuirea veniturilor instituției, în folosirea sălii, la deplasări și la participările la festivaluri;
- șefii de secție care au pus în discuție situația creată au fost destituiți de directorul teatrului;
- în timp ce secția maghiară a beneficiat de 15.000 lei pentru a realiza două spectacole în anul 2020, secția română a avut la dispoziție de 65.000 lei pentru realizarea celor două spectacole proprii;
- în anul 2018, secția română a putut participa la șapte festivaluri în străinătate, deplasările fiind finanțate de instituție, în schimb secția maghiară s-a putut deplasa la un singur festival, în condițiile în care costurile călătoriei au fost plătite de gazda evenimentului;
- secția maghiară a încercat în ultima vreme să completeze finanțarea primită de la instituție din bani obținuți din concursuri de proiecte însă, managerul a împiedicat și această soluție, refuzând să semneze acordul de colaborare între instituția pe care o conduce și Asociația Apropos, înființată cu scopul de a ajuta secția maghiară. În același

timp, secția română beneficiază de resurse complementare provenite de la trei asociații create cu același scop;

- secția maghiară lucrează de la an la an cu unul mai puțini actori decât secția română;

- secția română are secretar PR și secretar literar, în timp ce în cazul secției maghiare teatrul își permite doar un secretar literar, care preia și obligațiile de PR;

- teatrul are un singur consultant artistic care nu cunoaște limba și cultura maghiară;

- pe pagina de internet în trei limbi a teatrului, doar pagina în limba română funcționează corespunzător. Paginile în limba maghiară și engleză prezintă lipsuri în privința conținutului și greșeli gramaticale;

- teatrul comunică prin trei pagini de facebook în limba română, în timp ce pentru comunicarea în limba maghiară menține o singură pagină de al cărei conținut se ocupă secretarul literar;

- pe programele de lucru afișate pe avizier secția maghiară trebuie să scrie totul în două limbi, în timp ce secția română completează propriul program doar în limba română;

- în sezonul 2018-2019 secția română a luat parte la 11 festivaluri în străinătate (Turcia, Franța, Belgia, Moldova, Ucraina, Albania, Muntenegru, Israel), în timp ce secția maghiară a fost la un singur festival în străinătate, la Kaposvár în Ungaria datorită bunăvoinței organizatorilor;

- programul secției maghiare este aprobat într-un consiliu de administrație în care, în afară de șeful secției maghiare, nimeni nu cunoaște literatura de basm maghiară, respectiv limba maghiară;

- nu se găsește o persoană care să ocupe funcția de șef al secției maghiare din cauza faptului că nu se încheie contracte de muncă mai lungi de trei sau șase luni. „Având în vedere situația vulnerabilă a secțiunii maghiare și luând aminte de atitudinea conducerii instituției care nu acceptă opinii contrare, persoanele interesate nu au și-au dorit o poziție atât de vulnerabilă;

- secția maghiară este discriminată de 70 de ani.

13. Petenta arată că toate aceste acuzații aduse de părțile reclamate în conferința de presă au fost intens mediatizate și aduc prejudicii de imagine teatrului. În acest sens se solicită o cercetare cu privire la aceste aspecte, pentru a fi înlăturată fără putință de tăgadă orice suspiciune cu privire la un tratament discriminatoriu pe criterii etnice la nivelul Teatrului de Păpuși Puck.

14. În continuarea expunerii, petenta arată că Teatrul de Păpuși Puck funcționează de 70 de ani, având două secții: română și maghiară iar de-a lungul timpului au existat numeroase colaborări artistice, în sensul că regizorii teatrului, indiferent că făceau parte din secția română sau secția maghiară propuneau proiecte și lucrau cu ambele secții, Astfel, s-au realizat spectacole cu participarea ambelor secții iar în perioada anilor 1960-1980 secția maghiară a participat la o serie de turnee și festivaluri internaționale la paritate cu secția română, în special cu spectacolele trupei de pantomimă, MIM 7. De asemenea, în anii 90 și în primul deceniu al anilor 2000, fluctuația de actori a fost foarte mare la ambele secții, datorită salariilor mici și a chirilor mari însă prima compensare de chirie a fost acordată unei actriței de la secția maghiară, pe motive sociale.

Totodată, se arată că în anul 2007, s-a propus pornirea unei clase de actorie în limba maghiară, cu cursuri de păpușărie, cu un regim de curs special, adaptabil la programul teatrului de păpuși, pentru a crea oportunitatea formării profesionale a actorilor

secției maghiare și pentru a-i ajuta să avanseze de la studii medii la studii superioare. Deoarece din secție s-a înscris un singur actor, această clasă nu a putut fi înființată.

15. Petenta arată că numărul, de premiere și reluări în teatrul de păpuși, timp de decenii a fost la paritate: câte două premiere și două reluări pe secție în fiecare stagiune iar personalul este promovat la ambele secții în mod just, după același criterii. Au fost și cazuri în care un actor maghiar a fost promovat în anul 2015 în cea mai înaltă categorie (SIA) fără a avea studii superioare de specialitate (actorie sau păpușărie) și fără premii profesionale în timp ce la aceeași categorie, la secția română, o actriță a prezentat studii superioare în actorie, premii naționale și internaționale, și un dosar de presă cu cronici apreciative.

16. În ceea ce privește capitolul de formare profesională, se arată că în ultimii 5 ani au fost organizate de către conducere cursuri de limbă străină, de canto și de marionete pentru actorii ambelor secții. Pe lângă aceste cursuri, actorii secției maghiare au mai participat de regulă spre final de stagiune și la alte work-shopuri (de construcție păpuși, dicție, canto și ritm, etc), organizate în majoritatea cazurilor la Rimetea, teatrul contribuind financiar la aceste "tabere de creație" prin plata salariului, diurna actorilor și asigurând transportul. Au fost ținute și cursuri de mânuire pentru actorii tineri ai secției maghiare contra cost, finanțat din aplicații sau în anii anteriori, la secția română s-au ținut aceste cursuri prin intermediul unui voluntar, angajat al teatrului.

17. Cu privire la lipsa de proiecte invocată de către părțile reclamate, petenta arată că actualul șef al secției maghiare a întocmit în decembrie 2019 un program ce conține proiectele secției maghiare pentru anul 2020, proiect ce avea acordul tuturor angajaților. Acest program, care cuprinde patru premiere și patru reluări, înlocuiri, participări la festivaluri, la work-shopuri, deplasări și turnee, este spre informarea secției, atât online cât și față în față însă, din cauza regulilor cauzate de pandemie, proiectele inițiale se modifică și sunt adaptate cerințelor actuale. Angajații secției au fost și sunt informați permanent de către șeful secției care, în perioada carantinei, a informat secția prin scrisori online, săptămânal, activitatea fiind organizată în perioada martie-iulie 2020 conform regulilor impuse de contextul pandemic însă, în această perioadă angajații secției maghiare au beneficiat de aceleași drepturi salariale ca și colegii lor de la secția română.

18. În ceea ce privește angajările și contractele încheiate, partea reclamată arată că acestea se încheie în același condiții la ambele secții, respectiv se prelungesc un an pentru toți actorii. Deși sunt în curs de promovare trei angajați la secția maghiară, din cauza condițiilor impuse de pandemie, partea practică a examenelor a fost amânată. Atât șeful secției maghiare cât și șeful secției române lucrează în același condiții, achitându-se de toate obligațiile postului. Referitor la numărul contractelor de colaborare pentru activitățile secției maghiare se menționează că acestea sunt în număr de 91, toți colaboratorii secției fiind angajați la propunerile șefilor secției maghiare, iar la secția română sunt un număr de 112, în anumite cazuri, în urma colaborărilor beneficiind ambele secții.

19. Partea reclamată arată că în data de 20.08.2020 li s-a solicitat în scris de către managerul instituției angajaților secției maghiare, să comunice dacă și prin ce anume, când și de către cine au fost discriminați, dacă discriminarea le-a afectat activitatea profesională, dacă au fost cooptați în Asociația Apropo și dacă cunosc cazuri în care colegii lor au fost discriminați, demersul conducerii a rămas fără rezultat deoarece niciunul dintre angajați nu a formulat răspunsuri concrete, ceea ce a dus la concluzia că

părțile reclamate nu pot dovedi concret discriminarea colectivă și individuală a angajaților secției maghiare.

20. În ceea ce privește afirmațiile grupului de inițiativă (i.e. părțile reclamate) cu privire la faptul că *funcționarea secției și stabilirea repertoriului se face de către persoane care nu cunosc limba și cultura maghiară*, petenta arată că repertoriul și programele secției sunt propuse de șeful de secție care vorbește limba maghiară și cunoaște cultura maghiară, cu consultarea regizorilor, actorilor și a secretarului literar. Proiectele sunt discutate în Consiliul artistic, ce are rol consultativ și sunt aprobate de către Consiliul administrativ care are rol deliberativ, pe aceste principii funcționând fiecare teatru bugetat din țară. Aceste principii va trebui să le respecte și noul teatru înființat la cererea petiționarilor.

21. În referire la materialele promoționale și comunicatele de presă, petenta arată că acestea sunt bilingve și sunt trimise organelor media și rețelelor de socializare în ambele limbi. Afișele ambelor secții sunt bilingve, titlurile secției române apar și în limba maghiară deși legea nu impune acest lucru, toate informațiile din sediul instituției sunt bilingve iar site-ul instituției este trilingv (română, maghiară și engleză) și este în curs de completare.

22. Cu privire la festivalurile internaționale din alte țări, petenta arată că în aceste cazuri se selectează cu preponderență spectacole nonverbale cu personal redus. Managerul teatrului a solicitat de-a lungul timpului șefilor secției maghiare să propună acest tip de spectacol, însă fără success, un exemplu constituind spectacolul Mimorozart ce a fost înscris în festivaluri internaționale din străinătate, dar reluarea spectacolului nu s-a putut realiza deoarece regizorul spectacolului nu s-a conformat contractului semnat cu teatrul, în schimb după ce acesta a realizat spectacolul "Prin ochii micului prinț", spectacol non verbal, la îndemnul managerului, acesta a fost propus la un festival internațional din Ankara, deplasare pentru care Consiliul administrativ a aprobat suma de 25.000 de lei, iar pentru deplasarea aceluiași spectacol la festivalul internațional de la Kaposvar (Ungaria) s-a aprobat suma de 2.500 de lei. Pentru un work-shop de 5 zile al actorilor secției maghiare, organizat la Teatrul „Napsugár”, Bekescsaba, s-au alocat suma de 4.000 de lei, bani aprobați din bugetul teatrului.

23. Petenta arată că sumele cheltuite în anii 2017-2018-2019 de către Teatrul de Păpuși Puck, din resursele proprii, bugetate, ale instituției sunt pentru secția română în valoare de 105.197,32 lei, iar pentru secția maghiară în valoare de 102.563,16 lei, diferența dintre cele două secții fiind în suma de 2.634,16 lei în favoarea secției române, însă pe lângă aceste sume bugetate, proiectele secției maghiare au beneficiat și de finanțări externe. Finanțările obținute de cele trei asociații menționate de părțile reclamate în conferința de presă au fost folosite în beneficiul instituției, fiind alocate fonduri și în beneficiul comunității maghiare în ceea ce privește organizarea întâlnirii studenților păpușari maghiari, traducerea din limba maghiară a monografiei unei regizoare, alte proiecte nefiind solicitate de către șefii secției maghiare.

24. În ceea ce privește refuzul de a încheia un contract de colaborare cu Asociația Apropos, petenta arată că finanțarea în valoare de 15 milioane de HUF (aprox. 43 de mii de Euro) acordată Asociației Apropos de către Fundația Bethlen Gabor Alap Zrt., are ca scop finanțarea programelor și investițiilor Teatrului de Păpuși Puck, conform site-ului fundației - în perioada septembrie-decembrie 2020, a propus verbal managerului o colaborare cu Asociația Apropos pe fondurile BGA, propunere ce a fost primită pozitiv cu

condiția să fie prezentate și să se negocieze proiectele finanțate însă aceste proiecte nu au fost prezentate anterior obținerii finanțării. După obținerea finanțării i s-a solicitat părții reclamate U.E. să prezinte contractul de finanțare, lucru care a fost refuzat invocându-se confidențialitatea, deși Teatrul de Păpuși Puck era beneficiarul fondurilor nerambursabile, condiții în care contractul de colaborare nu s-a finalizat.

25. Petenta arată că Teatrul de Păpuși Puck nu poate fi obligat să accepte propuneri de funcționare și programe repertoriale din partea unei entități doar pentru că dispune de fonduri, asociațiile colaboratoare neavând posibilitatea de a impune managerului proiectele lor pentru a nu compromite imaginea teatrului și buna desfășurare a activității acestuia.

26. Totodată, petenta enumeră câteva proiecte dedicate promovării activității secției maghiare printre care se regăsesc: traducerea monografiei unui regizor maghiar de teatru de păpuși, comemorarea personalității unei regizoare maghiare cu ocazia împlinirii a 90 de ani de la nașterea acesteia, eveniment ce a cuprins programarea a două spectacole, invitarea unuia dintre cei mai importanți actori păpușari din Ungaria, proiecția unui film document din arhiva Televiziunii Române (1975), o conferință și o expoziție curatoriată a unui teatrolog. De asemenea, în cadrul proiectului Povești din spatele cortinei - organizat anual de ziua Teatrului: au fost distinși 4 artiști maghiari în anii 2018, 2019 și 2020 și în anul 2019 a fost realizat un film documentar dedicat istoriei secției maghiare și unei actriței maghiare, cu materiale din arhiva foto-video a teatrului;

27. În continuare, petenta arată că:

- au fost organizate întâlniri anuale ale artiștilor păpușari maghiari în cadrul Festivalului Internațional Puck cu invitarea tuturor trupelor profesionale de teatru de păpuși din România și a unor trupe din Ungaria (Veszprem, Debrecen, Budapesta, Pecs etc.);

- în fiecare dintre edițiile festivalului sunt programate dezbateri și comunicări moderate de artiști și teatrologi maghiari, ca de ex: colocvii moderate;

- în juriul Festivalului Internațional Puck este inclus un reprezentant al comunității artistice maghiare;

- includerea Școlii de Teatru din Budapesta în secțiunea întâlnirile studenților păpușari, Festivalul Internațional Puck, 2019;

28. Cu privire la promovarea activității secției maghiare, petenta arată că aceasta se face permanent, în toate comunicatele de presă ale instituției, în postările pe rețelele de socializare. Toate afișele program și cele de premieră sunt bilingve și s-a început titrarea spectacolelor maghiare în limba română (prin proiecție) pentru a înlesni accesul publicului român la cultura maghiară.

29. În concluzie, petenta arată că secția maghiară nu a fost supusă unei atitudini de discriminare și solicită efectuarea unei verificări a activității instituției pentru a se pronunța o rezoluție cu privire la existența unei situații de discriminare a secției maghiare de către Teatrul de Păpuși Puck.

30. În susținerea celor declarate, petenta a depus la dosar documente, respectiv: articole apărute în presă urmare a declarațiilor părților reclamate, declarații de presă (filele 17-102 la dosar).

31. Prin adresa nr. 613/27.01.2021, petenta a depus concluzii scrise prin care reiterează cele expuse în petiția anterioară, precum și menționarea următoarelor aspecte:

31.1 Afirmățiile făcute de părțile reclamate în conferința de presă, prin care au adus acuzații grave conducerii instituției (i.e. referitor la faptul că secția maghiară este discriminată în raport cu secția română a teatrului), împreună cu cele invocate în susținerea lor, au fost intens mediatizate atât în presa maghiară, cât și în presa română și au adus grave prejudicii de imagine Teatrului de Păpuși Puck, instituție în care cele două secții (română și maghiară) activează de la înființarea instituției, anul 1950. Acuzația de discriminare a fost expusă inclusiv în fața reprezentanților UDMR, fiind preluată în platforma electorală a acestei formațiuni politice, dimensiunea prejudiciului de imagine fiind foarte ușor de cuantificat, bunul renume al instituției fiind afectat nu numai la nivel local, ci la nivel național.

31.2. Petenta consideră că în prezenta speță nu se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare deoarece:

- nu se face dovada existenței unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;
- nu există un criteriu de discriminare conform, art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;
- presupusul tratament invocat nu are drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;
- din documentele depuse la dosar nu reiese existența vreunei legături de cauzalitate între criteriul invocat (cel etnic) și faptele semnalate.
- nu ne aflăm în fața unor situații comparabile.
- nu este evidențiată nicio situație clară în care au fost încălcate drepturi, comparativ cu persoane aliate în situații similare, pentru a putea reține obiectul petiției raportat la prevederile OG. 137/2000.

31.3 În opinia petentei, situațiile prezentate în punctul de vedere ale părților reclamate sunt fie extrem de generalizate, fie ipotetice cu consecințe de asemenea ipotetice, care privesc alte persoane decât cea a petentei, și de asemenea, nu sunt indicate probe care ar putea fi analizate în raport cu prevederile OG nr.137/2000:

- Referitor la preținsele acțiuni de discriminare cu privire la părțile reclamate, petenta arată că aceste preținse acțiuni de discriminare se situează, cronologic, după înregistrarea petiției. Caracterul nefondat al acestor susțineri rezultă din următoarele:

- a) În ceea ce privește susținerile cu privire la domnul , se arată că (fila 130 la dosar):
 - afirmațiile conform cărora ar fi fost discriminat în mod distinct prin aceea că în perioada 15.10.2019-15.10.2020 i s-a creat o situație contractuală extrem de incertă și imprevizibilă față de alți angajați, se arată că nu se face referire în mod specific, concret care sunt acei angajați cu a căror situație se face comparația.
 - modalitatea în care este formulată această problemă, prezintă în mod eronat o parte din aspectele relatate astfel încât să creeze confuzie. Până la data încetării contractului de muncă al domnului acesta și-a păstrat calitatea de reprezentant supleant al sindicatului iar în această calitate nu a avut nicio contribuție semnificativă la activitatea teatrului, nu a formulat opinii care să fi avut impact sau potențial

conflictual, astfel că nu se poate susține existența unei legături între durata prelungirii contractelor de muncă și activitatea sindicală.

- în punctul de vedere se confirmă faptul că situația contractuală a părții , ulterioară lunii octombrie 2019 este în strânsă legătură cu incidentul care a avut loc în cadrul Festivalului Wonderpuck 2019, acesta recunoscând că incidentul sus menționat nu a fost primul în care a fost implicat, existând de asemenea și anterior o situație conflictuală cu contabilul șef al instituției.

- această stare de fapt confirmă motivul efectiv pentru care raportul de muncă al domnului a încetat iar faptul că i s-a prelungit contractul individual de muncă după incidentul din septembrie 2019, denotă îngăduința conducerii față de un angajat indisciplinat, căruia i s-a dat șansa să-și revizuiască comportamentul, lucru pe care nu l-a făcut, această îngăduință fiind acum exploatată acum împotriva conducerii, speculându-se asupra motivelor pentru care nu s-a făcut prelungirea contractului, fiecare presupusă explicație a acestui fapt fiind făcută de partea reclamată în funcție de contextul în care apare. Astfel, deși se speculează faptul că neprelungirea contractului s-a datorat opiniilor exprimate de acesta în calitate de membru al Comisiei de etică și disciplină sau că neprelungirea contractului s-ar fi datorat calității de reprezentant sindical și/sau demersului mediatic din august 2020, realitatea este însă aceea că, la expirarea unui contract încheiat pe durată determinată, acesta își încetează efectele și relația contractuală nu mai există, nefiind un temei legal pentru care angajatorul ar putea fi obligat să prelungească un astfel de contract. Prin urmare nu există niciun temei pentru a presupune existența unei acțiuni discriminatorii motivată de neprelungirea contractului de muncă al domnului , menționarea acestui aspect fiind făcută, în opinia petentei, cu rea credință, cu atât mai mult cu cât chestiunile privind încheierea, executarea, încetarea contractelor individuale de muncă fac obiectul jurisdicției muncii, potrivit art. 266 C. muncii, competența de soluționare a conflictelor de muncă aparținând instanțelor judecătorești. De altfel, domnul nu a fost implicat în demersul mediatic din data de 18.08.2020, astfel că nu se poate susține existența unei legături între încetarea raportului de muncă și acest eveniment.

b) în ceea ce privește presupusa interdicție impusă domnului :

- pentru participarea regizorului spectacolului, care nu avea la acel moment un raport contractual cu teatrul, era nevoie de acordul expres al conducerii pentru ca acesta să aibă acces în spațiile de lucru ale instituției, respective spațiile administrative și spațiile de repetiție, solicitare adresată de actori către șefa de secție, ce a fost aprobată comunicându-se șefei de secție că prezența regizorului este permisă ori de câte ori este necesar pentru bunul mers al spectacolului, cu condiția ca participarea acestuia să fie înscrisă în programul de lucru afișat la avizierul instituției. Condiționarea prezenței acestei persoane în spațiul de lucru al teatrului doar în legătură cu spectacolele regizate de el nu poate fi interpretată ca fiind abuzivă în condițiile în care normele legale în vigoare în anul 2020 privind măsurile de protecție împotriva răspândirii virusului Sars COV-2 recomandau limitarea circulației persoanelor, afirmația că acestuia i s-a interzis accesul la spectacole, este formulată cu rea credință, nedovedită și prematură, în condițiile în

care în perioada octombrie 2020 până inclusiv în prezent activitatea artistică cu publicul este suspendată, potrivit normelor legale.

c) În ceea ce privește susținerile cu privire la partea reclamată U.E. se arată următoarele:

- După demersul mediatic din data de 18.08.2020 s-a constatat încălcarea de către partea reclamată a unor norme interne ale Teatrului, respectiv ale Regulamentului intern și Codului etic, astfel că s-a inițiat o procedură disciplinară, conform prevederilor Codului muncii. Cercetarea disciplinară s-a desfășurat în perioada 28.10.2020 - 23.12.2020 și s-a finalizat cu o concluzie unanimă din partea membrilor Comisiei de etică și disciplină, în sensul că angajatul a săvârșit o abatere disciplinară, care nu a fost contestată în termenul legal, temeinicia și legalitatea unei sancțiuni disciplinare aplicate fiind prerogativa exclusivă a instanței de judecată. De asemenea prevederea art. 3 alin 2 din Actul adițional nr 1 la Regulamentul intern, care stabilește caracterul de abatere disciplinară pentru formularea de plângeri nefondate și răspândirea de zvonuri neadevărate, este în deplină concordanță cu prevederile art. 7 din Codul etic al Teatrului de Păpuși Puck care stipulează obligația angajaților de a apăra cu loialitate prestigiul instituției și de a se abține de la exprimarea unor aprecieri neconforme cu realitatea. Prevederea sus menționată nu îngrădește dreptul la liberă exprimare ci responsabilizează angajații cu privire la obiectivitatea și relevanța susținerilor făcute, nefăcându-se dovada existenței unei diferențe între personalul angajat al Teatrului de Păpuși Puck și personalul angajat pe funcții similare din alte instituții de spectacole și concerte.

d) De asemenea, pentru situațiile expuse nu se dovedește existența vreunui criteriu dintre cele prevăzute de art. 2 din OG 137/2000.

- Referitor la problema contractelor de muncă pe perioadă determinată, se impun unele precizări suplimentare în sensul că până în anul 2017 au fost acordate ajutoare materiale angajaților pentru plata chiriei iar unul din criteriile de eligibilitate era ca angajatul să aibă încheiat un contract de muncă pe perioadă determinată, încheierea unui astfel de contract fiind chiar opțiunea angajatului, singura în măsură să aprecieze legat de nevoile de durată sau ocazionale ale angajatorului fiind conducerea instituției. Considerațiile exprimate cu privire la legalitatea și oportunitatea încheierii unor contracte pe perioadă determinată nu pot fi avute în vedere în prezenta cauză întrucât nu se circumscriu atribuțiilor CNCD, verificarea legalității unui act fiind prerogativa instanțelor de judecată. Încheierea contractelor de muncă pe perioadă determinată este practică atât la secția română cât și la secția maghiară, astfel că nu se poate susține o discriminare a secției maghiare raportat la secția română. De asemenea, nu este dovedită starea de fapt din alte instituții de cultură, astfel că nu se poate presupune existența unei discriminări, în aceste condiții, fără precizarea expresă a unor stări de fapt discriminatorii, nu se pot avea în vedere considerentele expuse la acest punct de către părțile reclamate.

- Cu privire la celelalte aspecte cuprinse în punctul de vedere, petenta arată că, așa cum rezultă și din materialul probator, la nivelul secției maghiare nu există discriminare, raportat la secția română. Mai mulți angajați exprimă opinii în acest sens, arătând că motivul discriminării nu își are locul în argumentația pentru înființarea unui teatru de păpuși maghiar.

- Cu privire la alte aspecte dezbătute în cadrul ședinței la care se face referire, petenta arată că acestea sunt fie probleme instituționale (lipsa spațiilor, condițiile de depozitare a decorurilor, mijloacele de transport, deficitul de personal etc), care afectează întregul colectiv al teatrului și care nu depind de voința conducerii instituției ci mai degrabă de posibilitățile ordonatorului principal de credite, fie sunt nemulțumiri și opinii personale ale angajaților, dovada faptului că majoritatea acestora nu cunosc modul în care se desfășoară activitatea într-o instituție publică, nu cunosc regulile și procedurile în vigoare în teatru sau exprimă păreri nedocumentate.

- În ceea ce privește afirmațiile privind funcțiile în teatru, petenta arată că acestea sunt infirmate de următoarele: funcțiile de secretar PR, secretar literar și consultant artistic se regăsesc, în conformitate cu organigrama teatrului la Biroul de marketing relații publice și programe iar activitățile desfășurate de angajații pe aceste funcții nu privesc în mod particular activitatea uneia dintre secții, ci sunt circumscrise activității generale a instituției, similar cu alte funcții din celelalte compartimente ale teatrului (financiar contabil, ateliere de producție). Sfera de atribuții pentru fiecare dintre aceste funcții este decisă la nivel de conducere a teatrului, în funcție de nevoile concrete ale instituției și sunt asumate de fiecare angajat în parte iar aceste atribuții și sarcini nu pot face obiectul analizei și cenzurii din partea altor angajați, cu atât mai puțin a unor angajați încadrați pe posturi de execuție, pentru care se cere un nivel de studii inferior celor necesare ocupării funcțiilor despre care se face vorbire (secretar PR, consultant artistic, secretar literar).

- Referitor la „*exigențele de PR și marketing*” despre care fac vorbire părțile reclamate, prin care consideră că secția maghiară este defavorizată, petenta învederează faptul că acestea nu sunt precizate. Promovarea spectacolelor și proiectelor secției maghiare se face cu prisosință, atât în limba română cât și în limba maghiară, pe toate paginile de facebook și web a instituției, precum și în presa online, aceste acțiuni de promovare fiind desfășurate în paralel. Comunitatea maghiară nu este limitată la transmiterea informației doar în limba maghiară deoarece toți membrii comunității maghiare cunosc limba română și au acces la pagina de facebook în limba română, sens în care se poate observa faptul că secția maghiară nu numai că nu este defavorizată prin prisma serviciilor de PR și marketing, ci beneficiază de promovare dublă, spectacolele și activitățile secției fiind promovate atât pe paginile în limba română cât și pe cele în limba maghiară.

- De asemenea, petenta afirmă că toate afișele programelor sunt bilingve, inclusiv spectacolele secției române având traducere în limba maghiară. Chiar dacă informația este prezentată în limba română, sarcina de publicitate și promovare este realizată, informațiile care sunt transmise de către departamentul de marketing fiind cele transmise de către secții. Chiar dacă publicitatea se realizează în limba română, nu înseamnă că nu răspunde unei nevoi a secției maghiare.

- Secția maghiară nu este o entitate de sine stătătoare, cu organisme separate de conducere, ci este parte integrantă a Teatrului de Păpuși Puck, toate acțiunile, indiferent că privesc partea de promovare, marketing, sau alte aspecte administrative fiind realizate în interesul general al teatrului, deci implicit și în interesul secției maghiare. Înființarea posturilor nu este o prerogativă a teatrului, ci a ordonatorului principal de credite, nefiind depusă la dosar dovada că, din partea

secției maghiare ar fi fost demarat un demers, în atenția conducerii teatrului, prin care să se fundamenteze nevoia suplimentării posturilor în secția maghiară. Solicitarea pentru înființarea unui post se face după identificarea unei nevoi, în baza unei fundamentări scrise, care se dezbate și se avizează în Consiliul administrativ al teatrului iar până în prezent secția maghiară nu solicitat și nu a fundamentat nevoia creării unui post de PR, situație în care critica adusă este nejustificată.

- Secretarul literar român îndeplinește sarcini în plus față de secretarul literar maghiar având atribuții multiple în organizarea festivalurilor teatrului, în gestionarea fondurilor nerambursabile atrase pentru aceste festivaluri etc), sarcini pe care secretarul literar maghiar nu le are, astfel că situația acestor două funcții nu este pe deplin similară și comparabilă, în carul instituției fiind multiple situații în care atribuțiile specifice unor funcții cu denumiri similare sunt diferite, fiind stabilite în funcție de capacitatea și disponibilitatea fiecărui angajat, fără a exista plăți suplimentare, interesul general fiind acela de a satisface cât mai bine nevoile culturale ale comunității.

- Referitor la diferențele identificate cu privire la costul producțiilor aprobate pentru anul 2020, petenta arată că acesta nu poate constitui un element al discriminării, încercându-se inducerea în eroare de către părțile reclamate cu privire la stabilirea programului minimal. Prezentarea listei proiectelor și programelor pentru anul 2020 de către consultantul artistic către Consiliul administrativ, nu echivalează cu elaborarea de către acest consultant a propunerii proiectelor artistice (titluri și costuri) el făcând doar o centralizare a informațiilor primite de la secțiile artistice. Diferența de costuri poate rezulta din dimensiunea proiectului, viziunea regizorală, numărul elementelor de decor, păpuși și recuzită, materialele din care se realizează, costul materialelor, mărimea distribuției etc. Nu există imixtiune a conducerii în procesul de stabilire a acestuia anterior prezentării în consiliul administrativ, consiliu care nu a respins și nici nu a redus vreodată costul unui deviz de producție pentru spectacole propuse de secția maghiară.

- În ceea ce privește considerațiile exprimate cu privire la șefa secției, se pot observa următoarele: presupusul conflict privește strict modul de organizare și gestionare a repetițiilor de către această doamnă în calitate de regizor și nu se face dovada faptului că acest demers ar fi ajuns în atenția conducerii instituției. Din adresa actorilor maghiari nu rezultă că ar fi vorba de un conflict profesional sau personal, ci doar că există o nemulțumire cu privire la modul în care s-au desfășurat unele repetiții, șefa secției îndeplinindu-și obligațiile aferente postului în norma de timp agreată prin contractul de muncă, prelungirea contractului individual de muncă a șefei de secție maghiară făcându-se la solicitarea acesteia.

- Cu privire la problematica expusă privind participarea la festivaluri, fie ele interne, fie internaționale, petenta arată că acest lucru nu ține de voința conducerii, persoana care decide cu privire la spectacolele invitate fiind exclusiv organizatorul evenimentelor. Pentru anul 2020 au fost aprobate toate deplasările internaționale ale secției maghiare, așa cum rezultă și din procesul verbal al Consiliului administrativ din data de 11.03.2020. Faptul că ele nu s-au realizat nu poate fi imputat conducerii, care nu a generat și nu a putut controla consecințele pandemiei covid 19. Este de menționat și faptul evident că în procesul de selecție pentru participarea la festivaluri internaționale un element esențial este ca spectacolul să

fie nonverbal sau cu foarte puțin text în limba națională a participantului. Secția română a participat la festivalurile internaționale cu un spectacol nonverbal, și în Franța cu un spectacol în limba franceză iar în momentul în care secția maghiară a produs un spectacol nonverbal, acesta a fost selectat pentru a participa la festivaluri internaționale.

- În ceea ce privește participarea la cursuri de formare profesională, petenta arată că nu poate fi vorba de o discriminare a secției maghiare, aceasta participând atât la cursuri comune organizate pentru personalul ambelor secții artistice (mânuire păpuși), pentru întregul personal al instituției (în limba română și limba engleză) cât și la cursuri organizate special pentru secția maghiară, respectiv cursuri anuale organizate la Remetea cu un regizor maghiar. Faptul că în anul 2020 nu s-au desfășurat workshop-uri și cursuri de perfecționare profesională s-a datorat în mod exclusiv contextului epidemiologic, potrivit proiectelor aprobate pentru anul 2020, cursuri de formare profesională urmau să se desfășoare exclusiv pentru secția maghiară iar participarea la festivaluri internaționale a fost aprobată doar pentru secția maghiară.

e) Cu privire la parteneriatul cu diversele asociații cu care s-a colaborat, petenta arată următoarele:

- Asociațiile cu care a colaborat teatrul au atras fonduri nerambursabile în principal pentru realizarea festivalurilor teatrului, festivaluri despre care nu se poate spune că au aparținut sau că au fost în folosul secției române. Festivalurile cuprind activitatea ambelor secții, fiind organizate în beneficiul publicului spectator (filele 135-136 la dosar).

- Contextul în care colaborarea cu Asociația Apropos nu s-a finalizat în urma solicitării formulate în anul 2020, s-a datorat faptului că în propunerea de parteneriat nu este menționată valoarea sumelor care urmau să fie alocate de asociație, și nici detalii cu privire la activitățile și echipamentele care ar fi urmat să fie achiziționate. În luna noiembrie 2019, Asociația Simeon a solicitat încheierea unui parteneriat cu teatrul, motivat pe faptul că asociația a obținut fonduri nerambursabile de la Fundația BGA din Ungaria, fonduri care au fost acordate pentru sprijinirea activității Teatrului de Păpuși Puck. A fost depus actul de finanțare din care rezultă cuantumul finanțării, de 15.000.000 HUF și în urma analizei acestui document, s-a observat că modul de distribuire a sumelor acordate de finanțator sunt cuprinse într-o anexă la contract, anexă care nu a fost prezentată și a cărei prezentare a fost refuzată de către reprezentanții Asociației Simeón. În luna ianuarie 2020, s-a înregistrat de la Asociația Apropos, o solicitare de a încheia un parteneriat, în baza unui act de finanțare obținut de la aceeași fundație BGA și de această dată, reprezentanții asociației au refuzat să pună la dispoziție nu doar Anexa, ci inclusiv contractul de finanțare, rezumându-se la a enumera câteva bunuri pe care intenționau să le predea Teatrului Puck, acest refuz făcând ca forul decizional al teatrului să refuze încheierea contractului de parteneriat, fără o comunicare transparentă a actului de finanțare. În sprijinul susținerii acestor afirmații se arată faptul că activitatea asociației este una concurentă Teatrului de Păpuși Puck, președintele acesteia având interes pentru realizarea unor producții independente împreună cu partea reclamată, adevăratul motiv al formulării declarațiilor denigratoare de către părțile

reclamate fiind refuzul Teatrului de a încheia un acord de parteneriat, în urma căruia beneficiarul real ar fi fost Asociația Apropo și activitatea artistică independentă a acesteia, rolul Teatrului fiind doar acela de a crește punctajul asociației în scopul câștigării proiectului de finanțare.

f) În ceea ce privește acțiunile pozitive ale Teatrului de Păpuși Puck pentru îmbunătățirea condițiilor materiale ale secției maghiare, se arată că pentru secția maghiară au fost achiziționate în ultimii trei ani o multitudine de echipamente. Suma de bani alocată de Consiliul Județean Cluj s-a făcut în mod expres pentru achiziționarea unui vehicul iar secția maghiară nu a programat niciodată un transport cu autobuzul sus menționat.

g) Cu privire la susținerea părților reclamate cum că în cadrul Teatrului de Păpuși Puck a dominat monolingvismul, petenta arată că întotdeauna în cadrul secției maghiare s-a folosit limba maghiară, aceasta fiind folosită de către toți angajații maghiari, în conversațiile dintre aceștia, nu numai în cadrul secției maghiare dar și în cadrul celorlalte compartimente ale instituției. În cadrul instituției sunt angajați de etnie maghiară în cadrul atelierelor de producție, biroului de marketing, și chiar în cadrul secției române, toți folosind, după libera alegere, limba de comunicare maghiară. Astfel, afișele teatrului sunt bilingve, chiar și titlurile spectacolelor secției române fiind traduse în limba maghiară; invitațiile la diferite evenimente sunt bilingve, sau chiar tipărite exclusiv în limba maghiară, invitațiile pentru spectacolele stagiunii sunt tipărite atât în limba română, cât și exclusiv în limba maghiară. Vehiculele Teatrului de Păpuși Puck sunt inscripționate bilingv, există pagină de facebook în limba maghiară, există site - pagina în limba maghiară, programul săptămânal al secției maghiare este redactat și afișat în spațiul public în limba maghiară, chiar și antetul documentelor emise de Teatrul de Păpuși Puck este bilingv.

32. În concluzie, având în vedere în considerentele expuse, petenta solicită Consiliului pentru Combaterea Discriminării să constate că la nivelul Teatrului de Păpuși Puck nu există acțiuni de discriminare asupra secției maghiare a instituției, pe criterii etnice.

33. În susținerea celor menționate în concluziile scrise, petenta atașează următoarele documente: minute ședințe, afișe, programe, pliante, prezentări, direcționări către pagini internet, contracte de colaboare, referate, situații, (filele 142 - 168 la dosar).

Susținerile părților reclamate

Susținerile părților reclamate și prin reprezentant convențional

34. Prin adresa înregistrată cu nr. 7486/25.11.2020 (filele 195-255 la dosar) părțile reclamate a depus un punct de vedere comun prin care, asupra sesizării petentei, arată următoarele:

34.1 În ceea ce privește aspectele preliminare referitor la cadrul procesual și la calitatea părților, se observă că obiectul petiției este demararea unei cercetări cu privire la existența unei situații de discriminare la nivelul teatrului, pentru a fi înlăturată fără putință de tăgadă orice suspiciune cu privire la un tratament discriminatoriu pe criterii etnice în cadrul instituției, sau cu alte cuvinte, tot în formularea autorului petiției, se solicită

efectuarea unei verificări a activității instituției și să se pronunțe o rezoluție cu privire la existența unei situații de discriminare a secției maghiare. Prin urmare, petenta solicită din propria inițiativă o anchetă a CNCD în vederea stabilirii existenței sau neexistenței unor situații de discriminare la nivelul acestei instituții de cultură, observându-se că în cadrul acesteia nu se afirmă niciun moment că părțile considerate reclamate ar fi discriminat Teatrul de Păpuși Puck.

34.2 În lumina celor expuse, se conchide că cele două părți cel puțin în contextul prezentei cauze, nu pot avea calitatea de reclamat, fiind de neconceput ca două persoane fizice să discrimineze o instituție publică.

34.3 Într-un atare context, și având în vedere că partea , în calitate de purtător de cuvânt al grupului KOMAB (o grupare fără personalitate juridică, menită să îmbunătățească condițiile secției maghiare), a afirmat că la nivelul Teatrului există o situație discriminatorie constând, *inter alia*, în defavorizarea nejustă a secției maghiare, părțile consideră că în cadrul prezentei proceduri acesta nu poate să aibă altă calitate decât cea de “persoană interesată întrucât este interesat direct și nemijlocit ca CNCD să stabilească existența unei situații de discriminare.

34.4. În ceea ce privește partea U.E., se reține faptul că acesta este angajatul teatrului și împotriva lui s-a inițiat recent o procedură disciplinară a cărei rezultat final depinde în mare parte de hotărârea CNCD ce urmează a fi pronunțată în prezenta cauză și prin urmare și acesta are calitatea de “persoană interesată”.

34.5 Totodată, părțile consideră că în cadrul acestui proces calitatea Teatrului de Păpuși Puck este fie cea de “persoană interesată”, întrucât are un interes direct și nemijlocit ca CNCD să stabilească că nu există discriminare, fie chiar cea de reclamat întrucât, pe de o parte, practic a formulat o “auto-reclamație”, iar pe de altă parte, obiectul prezentei cauze îl constituie stabilirea realității existenței unor situații de discriminare la nivelul teatrului Puck.

35. În subsidiar, părțile reclamate solicită conexarea dosarelor ce vor fi fost formate în urma plângerilor/petițiilor depuse la data de 20.11.2020 de și dl. la prezentul Dosar CNCD nr. 670/2020 (petiție nr. 5236/27.08.2020) pe motiv că în cele trei dosare menționate figurează părți comune, respectiv Teatrul de Păpuși Puck și iar obiectul și cauza acestor dosare au între ele o strânsă legătură întrucât obiectul dosarelor constă în verificarea faptului dacă la nivelul Teatrului de Păpuși Puck există fapte de discriminare, iar cauza dosarelor este constatarea discriminării unei categorii de persoane în temeiul OG nr. 137/2000.

36. Totodată, părțile reclamate solicită CNCD să se constate următoarele, în temeiul art. 20 alin. (2) prin raportare la art. 23, ambele din OG 137/200, și în baza art. 73 și urm. din Ordinul 144/2008:

- Teatrul a defavorizat și defavorizează în mod sistematic, secția maghiară comparativ cu secția română printr-un tratament diferențiat nejustificat obiectiv de niciun scop legitim, care reprezintă discriminare conform prevederilor art. 4 alin. (1), (2) și (4) din OG nr. 137/2000;

- Teatrul discriminează personalul său artistic (atât al secției maghiare cât și al secției române) față de personalul artistic al altor instituții publice de spectacole de același profd sau profil similar și discriminează întregul său personal față de personalul altor instituții publice, prin Actul Adițional nr. 1/02.06.2020 la Regulamentul Intern al Teatrului

de Păpuși Puck, aprobat prin decizia Consiliului Administrativ nr. 111/14.11.2019, ce a fost consemnată în procesul-verbal nr. 8/26.05.2020;

- Teatrul discriminează personalul său artistic (atât al secției maghiare cât și al secției române) față de personalul artistic al altor instituții publice de spectacole de același profil sau profil similar, prin ignorarea exigențelor impuse de Codul Muncii și de tratatele naționale la care România este parte.

- Teatrul de Păpuși Puck l-a discriminat pe dl. ;

- Teatrul de Păpuși Puck l-a discriminat pe dl. ;

- Obligarea instituției Teatrul de Păpuși Puck să ia toate măsurile necesare și idonee în vederea înlăturării consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării, formularea unor recomandări cu caracter de îndrumare Teatrului de Păpuși Puck în vederea preîntâmpinării încălcării principiului nediscriminării în viitor, precum și sancționarea instituției, în măsura în care considerați că se impune și această măsură.

37. În continuarea expunerii, părțile reclamate arată:

37.1 *Concluzia preliminară nr. 1:* din cele ce au fost arătate în prezentul punct de vedere (filele 200-202 la dosar) rezultă fără echivoc că în contextul prezentei spețe poate fi prezumată existența unei discriminări, și prin urmare Teatrului de Păpuși Puck îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament.

37.2 *Concluzia preliminară nr. 2:* părțile reclamate consideră că secția maghiară a fost defavorizată de Teatrul de Păpuși Puck pe criteriul protejat al apartenenței la o minoritate națională/etniei. Totuși, în ipoteza în care în urma cercetărilor întreprinse se constată că defavorizarea secției maghiare se datorează unui alt motiv sau unor altor motive decât cel al apartenenței la o minoritate națională/etniei, se solicită reținerea faptului că, în lumina celor precizate în cadrul paragrafelor 11-16 ale prezentului punct de vedere, fanta de discriminare există și în această situație, căci, atâta timp cât diferența de tratament nu este justificată în mod obiectiv, fapta se constituie în discriminare indiferent de natura motivului pentru care s-a discriminat, cu mențiunea că apartenența persoanelor la secția maghiară sau română a teatrului este o *caracteristică identificabilă și obiectivă, și totodată o stare prin care cele două grupuri se diferențează unul de celălalt* în sensul stabilit de CEDO în cauza Novruk și alții împotriva Rusiei (filele 202-205 la dosar).

37.3 *Concluzia preliminară nr. 3:* în lumina celor precizate în cadrul prezentului punct de vedere (paragraf 17), se conchide că fapta de discriminare va exista nu doar în situația în care o persoană sau o colectivitate a fost supusă unui tratament diferențiat lipsit de justificare obiectivă în exercitarea drepturilor acordate de către dreptul național, ci și în ipoteza în care o persoană sau o colectivitate a fost supus unui tratament diferențiat lipsit de justificare obiectivă prin orice alte acte sau omisiune din partea instituțiilor statului, care acționează pentru satisfacerea unui interes public.

În orice caz, din interpretarea sistematică a Raportului explicativ la Protocolul nr. 12 al CEDO, se conchide că tratamentul diferențiat lipsit de justificare obiectivă lezează întotdeauna principiul egalității și dreptul la egalitate de tratament, și prin urmare se constituie în faptă de discriminare, indiferent dacă pe lângă dreptul la egalitate se aduce atingere și unui alt drept sau nu (filele 205-206 la dosar).

37.4 *Concluzia preliminară nr. 4:* în lumina prezentului punct de vedere (paragraf. 18), se conchide că din perspectiva existenței faptei de discriminare împotriva

persoanelor aparținând secției maghiare nu este relevant dacă Teatrul de Păpuși Puck a avut sau nu intenția de a discrimina membrii acestei colectivități, ceea ce contează este doar că acțiunile/inacțiunile Teatrului au avut ca efect defavorizarea nejustificată a secției maghiare (CJUE, C-54/07, Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding împotriva Firma Feryn NV, 10 iulie 2008), vezi filele 206-207 la dosar.

38. Cu privire la conduita Teatrului de Păpuși Puck, prin care secția maghiară a fost defavorizată față de secția română, părțile reclamate fac următoarele precizări:

38.1 În ceea ce privește alocarea asimetrică a resurselor în cadrul Teatrului:

- Biroul creație, marketing, relații publice și programe nu îndeplinește nevoile secției maghiare, în timp ce în cadrul secției române o asemenea problemă nu există; prestațiile de PR și de marketing realizate în interesul secției maghiare sunt adeseori problematice, disfuncționale și nu satisfac exigențele secției (secretarul literar al secției maghiare, o persoană necalificată și nespecializată în acest domeniu și care nu are asemenea sarcini de muncă conform contractului de individual de muncă și a fișei postului, este nevoită să preia sarcinile de PR și de marketing ale secției maghiare) în același timp, pentru satisfacerea exigențelor de PR și de marketing ale secției române se ocupă cu normă întreagă o persoană calificată în domeniu, secretarul PR al instituției, care, teoretic, ar trebui să îndeplinească și nevoile secției maghiare în acest sens.

Datorită acestui context, calitatea, coerența și previzibilitatea prestațiilor de PR și de marketing realizate în interesul secției maghiare este mai scăzută față de cele realizate în interesul secției române. Prin urmare, se conchide că, în ceea ce privește exigențele de PR și de marketing, Teatrul defavorizează secția maghiară a instituției față de secția română a teatrului, fără să existe o justificare obiectivă în acest sens, ceea ce înseamnă, printre altele, că afectează în mod negativ și grav vizibilitatea și notorietatea secției maghiare, și astfel are un efect descurajant, dezamăgitor pentru personalul secției maghiare. Astfel, se conchide că, sub aspectul îndeplinirii optime a atribuțiilor specifice postului de secretar literar, Teatrul defavorizează secția maghiară a instituției față de secția română a teatrului, fără să existe o justificare obiectivă în acest sens, ceea ce înseamnă, printre altele, că, mai ales dar nu în mod exclusiv, în perioadele în care însărcinările specifice PR-ului sau marketingului se înmulțesc, secția maghiară va fi lipsită în mod parțial de acest serviciu, în timp ce la secția română serviciile oferite de secretarul literar nu vor fi perturbate.

Comportamentul Teatrului față de secretarul literar responsabil de secția maghiară este defavorizat nejustificat față de persoana aflată în aceeași situație, și anume față de secretarul literar responsabil de secția română, întrucât acesta, adică secretarul literar al secției maghiare, fie în cadrul programului de lucru, pe lângă atribuțiile specifice funcției, este nevoit să îndeplinească și atribuții de PR și de marketing, în timp ce secretarul literar al secției române nu are asemenea însărcinări suplimentare.

- Consultantul artistic al Teatrului nu îndeplinește nevoile secției maghiare, acesta nu cunoaște limba maghiară și are puține tangențe cu cultura maghiară, și prin urmare se află în imposibilitate obiectivă să-și îndeplinească în mod efectiv și real îndatoririle de serviciu față de secția maghiară a teatrului, adică, inter alia, să monitorizeze și să supravegheze din punct de vedere calitativ producțiile artistice ale acestei secții pe parcursul realizării spectacolelor, să intervină cu sugestii și observații constructive în timpul repetițiilor, și să ofere un feedback real după repetiția generală și după premiera spectacolelor. Or, absența unui control calitativ efectiv și lipsa unui feedback real în mod

indubitabil se răsfrânge în mod negativ asupra calității spectacolelor secției maghiare. Pe de altă parte, consultantul artistic se achită de toate însărcinările față de secția română a teatrului, neexistând niciun impediment în acest sens. Prin urmare, se conchide că, în ceea ce privește îndeplinirea efectivă și reală a sarcinilor specifice consultantului artistic, Teatrul defavorizează secția maghiară a instituției față de secția română a teatrului, fără să existe o justificare obiectivă în acest sens, ceea ce înseamnă, printre altele, că afectează din punct de vedere calitativ și compromite calitatea spectacolelor secției maghiare.

- Angajații având aceeași funcție în cadrul secției maghiare și române își îndeplinesc atribuțiile cu diferite norme de muncă: șeful secției maghiare este angajat cu $\frac{1}{4}$ de normă de muncă, putându-se conchide că două ore/zi nu sunt suficiente pentru îndeplinirea atribuțiilor specifice acestei funcții iar, în cazul în care dedică mai mult timp de două ore/zi pentru îndeplinirea atribuțiilor specifice acestei funcții, șefii secției nu primesc nicio remunerație suplimentară în timp ce, în paralel, începând cu luna august 2019 și până în prezent, șeful secției române a fost angajat o vreme cu normă întreagă de muncă (8 ore/zi), după care cu jumătate ($\frac{1}{2}$) de normă (4 ore/zi). Prin urmare, în baza celor expuse, se conchide că din cauza comportamentului Teatrului, șeful secției maghiare este defavorizat nejustificat față de persoana aflată în aceeași situație, și anume față de șeful secției române, întrucât, începând cu luna august 2019, este forțat să îndeplinească atribuțiile specifice acestei funcții în două ore/zi, adică cu o pătrime ($\frac{1}{4}$) de normă, în timp ce șeful secției române a avut la dispoziție o perioadă de timp 8 ore/zi (normă întreagă), iar după aceea 4 ore/zi (jumătate de normă). Astfel conduita Teatrului are un efect negativ asupra întregii secții maghiare, care se manifestă de obicei prin imprevizibilitate și dezorganizare, care are o înrâurire asupra procesului productiv și creativ, ceea ce nu este caracteristică secției române.

- Alocarea disproporționată a bugetului pentru producțiile artistice noi ale celor două secții. Programul minimal pentru anul 2020, incluzând și costurile estimative, a fost aprobat cu unanimitate de voturi al Consiliului de administrație, cu precizarea că nu s-au stabilit cheltuielile efective pentru realizarea spectacolelor celor două secții. Potrivit programului minimal pentru anul 2020, costurile estimative pentru realizarea celor trei producții artistice noi ale secției maghiare sunt în valoare de 82.000 lei iar costurile estimative pentru realizarea celor două producții artistice noi ale secției române sunt în valoare de 121.000 lei. Prin urmare, în privința costurilor estimative ale premierelor celor două secții a existat o discrepantă valorică uriașă de 39.000 lei, adică bugetul estimat al producțiilor noi ale secției române au depășit cu cca. 50% bugetul estimat al producțiilor noi ale secției maghiare. La acest aspect se mai adaugă și faptul că, așa cum se poate observa, două dintre cele trei premiere propuse ale secției maghiare sunt regizate nu de regizori profesioniști, angajați sau externi, ci de actorii secției maghiare.

Consiliul de administrație a aprobat cheltuielile necesare realizării unor spectacole noi pentru anul 2020 sens în care, pentru realizarea celor două producții artistice ale secției maghiare s-au alocat în totalitate 25.000 lei iar pentru realizarea celor două producții artistice ale secției române s-au alocat în totalitate 65.000 lei. Prin urmare, discrepanța uriașă în valoare de 40.000 lei (o disproporționalitate de cca. 250%) s-a menținut și în acest stadiu, adică în faza stabilirii costurilor efective ale producțiilor artistice noi (filele 215-219 la dosar).

38.2 Conducerea Teatrului este dezinteresată sau de rea-credință în ceea ce privește situația, dezvoltarea profesională și condițiile de muncă ale secției maghiare (filele 220-221 la dosar).

- Problematika privind actualul șef al secției maghiare: în anul 2019 nouă actori ai secției maghiare au solicitat să nu mai fie distribuiți în spectacolele regizate de actualul șef al secției maghiare (șef artistic la acea data), întrucât colaborarea profesională și personală cu sus-numita este practic imposibilă din cauza conduitei acesteia însă conducerea teatrului a numit-o șef al secției maghiare, prin acest comportament, Teatrul defavorizând în mod indubitabil secția maghiară față de secția română (în cadrul căreia nu există un asemenea conflict intens între șeful de secție și actorii secției), creând în mod intenționat un climat profesional nepropice în cadrul secției maghiare, ceea ce afectează în mod negativ coordonarea optimă a secției, procesul creativ și productiv, atmosfera la locul de muncă și dialogul eficient.

- Participarea vădit disproporționată a celor două secții la festivaluri de specialitate din străinătate și din România:

În perioada 2017-2019, secția română a Teatrului Puck a participat la 13 festivaluri de specialitate din străinătate (internaționale), în anul 2017 la 2 festivaluri internaționale, în anul 2018 la 5 festivaluri internaționale iar în anul 2019 la 6 festivaluri internaționale iar secția maghiară a Teatrului a participat în perioada 2017-2019 la un singur festival de specialitate în străinătate (internațional), respectiv în anul 2018 la Bienala Internațională de Teatru pentru Copii și Tineret din Kaposvár, Ungaria.

Totodată, în perioada 2017-2019, secția română a Teatrului Puck a participat la 23 festivaluri de specialitate în România în timp ce secția maghiară a participat doar la 7 festivaluri de specialitate în România.

Participarea la festivaluri, mai ales la cele internaționale, dar și la cele interne, reprezintă una dintre cele mai importante mijloace de dezvoltare și perfecționare profesională din perspectiva personalului artistic al unui teatru, dar și din perspectiva personalului tehnic deoarece participarea la festivaluri și premiile obținute reprezintă una dintre criteriile de evaluare a performanțelor profesionale și de premiere, astfel încât poate să afecteze, după caz, participarea la examenul de promovare în grad profesional imediat superior sau evaluarea primită în cadrul acestui examen, iar promovarea acestui examen are și aspecte materiale, respectiv majorarea salariului. Personalul secției maghiare are dreptul la formare profesională de specialitate în aceleași condiții ca și angajații secției române, cu mențiunea că participarea la festivaluri reprezintă, prin natura și specificul ei, o modalitate de formare profesională în sensul art. 193 din Codul Muncii. Fără participarea la festivaluri de specialitate din România și din străinătate, vizibilitatea secției maghiare este inexistentă la nivel național și internațional de unde se poate conchide că Teatrul de Păpuși Puck este responsabil pentru defavorizarea vădită și gravă a secției maghiare față de secția română în privința participării la festivaluri, și astfel și pentru defavorizarea acestei secții prin prisma formării și dezvoltării profesionale în condiții de egalitate, indiferent de motivul sau de motivele care a generat acest dezavantaj la nivelul Teatrului (filele 220-225 la dosar).

- Problematika asociațiilor care accesează fonduri în interesul Teatrului de Păpuși Puck:

Teatrul a încheiat contracte de parteneriat cu diferite asociații și fundații, care au accesat fonduri în nume propriu dar în interesul teatrului. Astfel, în anii 2017-2019 și până

în prezent trei asociații au atras fonduri externe în mod simultan, care au fost folosite preponderent în interesul secției române a Teatrului (respectiv Asociația Culturală Româno-Germană EȘUA, Asociația Puppet Media - Media Marionette și Asociația Prietenii lui Puck).

În anii 2017-2019 două asociații au atras fonduri externe în mod succesiv, care au fost folosite preponderent în interesul secției maghiare a Teatrului Puck, mai întâi cu Asociația Apropo, apoi cu Asociația Simeon. Între Asociația Apropo și Teatru au existat relații contractuale de parteneriat și în trecut și, prin urmare nu se poate susține că în anul 2020 Teatrul a refuzat colaborarea cu această entitate non-guvernamentale din cauza vreunei incompatibilități formale ori substanțiale cum ar fi lipsa încrederii.

În anul 2019, prin intermediul unei aplicații, Asociația Apropo a obținut de la Fundația Bethlen Gábor Alap (BGA) din Ungaria o finanțare în valoare de 15.000.000 HUF (202.111,73 lei) cu scopul finanțării funcționării, programelor și achiziționării de active Teatrului, care urma să fie folosită în interesul îmbunătățirii situației secției maghiare. În cursul anului 2020 Asociația Apropo a propus în repetate rânduri conducerii Teatrului încheierea unui act de colaborare în vederea utilizării fondurilor obținute de la Fundația Bethlen Gábor în interesul secției maghiare. Primele propuneri au fost refuzate de către Teatrul din motive formale și neîntemeiate, urmate de refuzuri bazate pe lipsa de transparență a fondurilor obținute. În loc să întreprindă o acțiune pozitivă în interesul secției maghiare, adică în interesul îmbunătățirii condițiilor de muncă ale propriilor angajați, și să solicite Actul de finanțare de la Fundația BGA, conducerea teatrului a refuzat din nou colaborarea.

Teatrul de Păpuși Puck a fost dispus să demareze tratativele efective cu Asociația Apropo în vederea încheierii unui contract de colaborare doar după ce această problematică a ajuns la cunoștința publicului larg prin intermediul presei datorită grupului KOMAB, din cele expuse în cadrul prezentului punct de vedere (paragraf. 69-77), rezultă că Teatrul este dezinteresat ori de rea credință față de situația secției maghiare, și că nu este dispus să întreprindă acțiuni pozitive în vederea îmbunătățirii condițiilor materiale ale acestei secții, care ar facilita realizarea unor producții artistice de calitate și ar face posibilă perfecționarea și formarea profesională a personalului artistic prin intermediul unor ateliere de specialitate (workshopuri), decât dacă este presat de oprobriu. În comparație, secția română nu a fost împiedicată/blocată temporar de către conducerea teatrului să beneficieze de fondurile externe atrase de asociațiile EȘUA, Puppet Media - Media Marionette și Prietenii lui Puck, și astfel Teatrul Puck a defavorizat în mod neîntemeiat secția maghiară și sub acest aspect (filele 226-228 la dosar).

38.3 Problematika microbuzului de transport persoane

Teatrul a achiziționat acest vehicul motivat de faptul că *activitatea instituției presupune numeroase deplasări interne și internaționale, care nu se mai pot desfășura cu microbuzul aflat în dotare*. În pofida faptului că *activitatea instituției presupune numeroase deplasări interne și internaționale, care nu se mai pot desfășura cu microbuzul aflat în dotare*, și în ciuda faptului că de la momentul cumpărării și până în prezent au trecut aproape 2 ani, Teatrul nu a pus niciodată la dispoziția secției maghiare acest vehicul nou pentru deplasările efectuate cu ocazia spectacolelor realizate în afara mun. Cluj-Napoca. Mai mult, o parte a personalului acestei secții nici nu a știut că s-a achiziționat un vehicul nou, în timp ce, în acești 2 ani secția română a folosit de mai multe ori acest vehicul nou-achiziționat, parcurgând în totalitate 10.072 km cu acest mijloc de

transport persoane, în tot acest timp, secția maghiară s-a deplasat în continuare cu vehiculul considerat nepotrivit pentru satisfacerea nevoilor teatrului existând aşadar şi la acest capitol o defavorizare a secției maghiare (filele 229-230 la dosar).

38.4 Teatrul Puck este dezinteresat de gestionarea şi soluţionarea observaţiilor şi petiţiilor privind funcţionarea secției maghiare. Conducerea teatrului nu este dispusă să inițieze demersuri în vederea rezolvării problemelor secției maghiare, şi nici să soluţioneze problemele structurale semnalate de angajații acestei secții, cu toate că potrivit prevederilor art. 3 lit. 1) din Regulamentul Intern al Teatrului Puck: conducerea instituției este obligată să examineze cu atenție sugestiile şi propunerile făcute de salariați în vederea îmbunătățirii activității în toate serviciile, precum şi să-i informeze pe aceştia asupra modului de rezolvare (filele 23-232 la dosar).

38.5 De asemenea, părțile reclamate arată referitor la tratamentul degradant al Teatrului Puck față de angajații secției maghiare că, din cele arătate de membrii secției maghiare în cadrul şedinței de deschidere a stagiunii secției maghiare din data de 31.08.2020, rezultă că Teatrul Puck, prin conduita personalului de conducere şi prin comportamentul personalului administrativ şi de specialitate, a lezat în repetate rânduri atât demnitatea persoanelor aparținând secției maghiare cât şi dreptul acestora de a nu fi supuse stresului, prin conduite ostile şi nedorite, precum şi prin comentarii verbale, care au avut ca efect deteriorarea condițiilor de muncă şi degradarea climatului de lucru.

În ceea ce priveşte consecințele pozitive şi negative ale aducerii la cunoștința publicului problemelor secției maghiare ale Teatrului, grupul KOMAB a prezentat publicului şi presei situația defavorizată în care se afla secția maghiară a Teatrului de Păpuși Puck abia după ce a devenit evident că soluţionarea problemelor este imposibilă la nivel intra-instituțional din cauza atitudinii conducerii teatrului (filele 232-234 la dosar).

39. Ca efecte pozitive se remarcă faptul că, motivat de opinia publică şi de dorința de a masca/ a acoperi situația discriminatorie existentă la nivelul instituției, Teatrul Puck a luat anumite măsuri de îmbunătățire a situației secției maghiare datorită faptului că începând cu data de 18.08.2020 şi până în prezent grupul KOMAB informează în continuare publicul despre problemele secției maghiare ale Teatrului de Păpuși Puck. Până la demersurile grupului KOMAB, peisajul lingvistic interior al instituției a fost dominat de monolingvism iar după demersurile de *advocacy* ale grupului, peisajul lingvistic interior al instituției a devenit, cu excepții notabile, bilingv, teatrul întreprinzând demersuri pentru a corecta anumite erori uriaşe ale paginii web în limba maghiară a instituției şi a demarat tratative efective cu asociația Apropo în vederea încheierii unui contract de colaborare menit să sprijine secția maghiară a teatrului.

40. Ca efecte negative se remarcă faptul că, în urma demersurilor de *advocacy* ale grupului KOMAB, în mod nejustificat, în pofida solicitării scrise a secției maghiare, ignorând propunerea de prelungire a şefului secției maghiare, precum şi aprecierile exprimate în public ale regizorilor, Teatrul Puck, invocând cu rea-credință un pretext ușor demascabil, a refuzat să prelungească contractul individual de muncă al domnului P.Z. maestru de lumini al secției maghiare, efectul acestui demers al Teatrului fiind în mod indubitabil crearea unei atmosfere de intimidare în rândurile personalului secției maghiare.

Tot în urma acestor demersuri ale grupului KOMAB, Teatrul, după ce a refuzat să soluţioneze problemele secției maghiare la nivel intra-instituțional, a exercitat represalii împotriva părților reclamate, respectiv dl. , actor al Teatrului de Păpuși Puck şi purtătorul

de cuvânt al grupului KOMAB - prin inițierea unei proceduri disciplinare împotriva acestuia, precum și împotriva celui alt purtător de cuvânt al grupului, dl. , care a fost șef de secție și care, în baza unor contracte de prestări servicii a regizat pentru Teatru spectacole de succes, constând în aceea că într-un mod vădit nelegal a interzis acestuia să intre în calitate de simplu cetățean sau spectator în clădirea teatrului, și, în detrimentul personalului artistic al secției maghiare, a condiționat participarea acestuia la repetițiile spectacolului pe care l-a regizat de aprobarea scrisă a managerului și de aprecierea discreționară a actualului șef al secției maghiare

41. În continuare părțile reclamate arată problematica discriminării personalului artistic al instituției și a personalului în general. Prin Decizia Consiliului administrativ al Teatrului s-a aprobat Actul adițional nr. 1/02.06.2020 la Regulamentul intern al Teatrului de Păpuși Puck, conform căreia *art. 55 din Regulamentul Intern s-au completat prin introducerea pct. 3 și pct. 4 cu un conținut care este vădit nelegal și discriminează personalul artistic al Teatrului (atât al secției române cât și al secției maghiare) față de personalul artistic al altor instituții publice de spectacole de același profil sau profil similar, discriminează întregul personal al Teatrului față de personalul altor instituții publice, limitează în mod ilicit dreptul prevăzut de art. 35 din Codul muncii prin raportare la 12 alin. (4) din OG 21/2007, libertatea contractuală în materia dreptului de autor și a drepturilor conexe, precum și art. 21 alin. (1) și (2) din Constituția României (filele 236-237 la dosar).*

41.1. În ceea ce privește art. 55 pct. 3 alin. (1) din Regulamentul intern, așa cum acesta a fost modificat prin Actul adițional nr. 1/02.06.2020 părțile reclamate arată că această prevedere este în mod vădit nelegală pentru motivul expus de Sindicatul Național de Cultură - FAIR în cadrul adresei nr. 587/01.07.2020 - adresă înaintată și Teatrului Puck - și anume pentru că prevederile art. 12 alin. (4) din OG 21/2007 prevăd necesitatea acordului conducerii instituției angajatoare, pentru personalul artistic care încheie contracte cu alte instituții, companii de spectacole sau concerte, doar limitat la perioada stagiunii, și nu pe durata întregului an, pe când art. 55 pct. 3 alin. (1) din Regulamentul intern al Teatrului Puck extinde necesitatea acordului conducerii instituției la întregul an, eliminând din reglementarea sintagma *pe durata stagiunii*, iar prin aceasta se depășește cadrul instituit de OG nr. 21/2007, încălcându-se astfel dispozițiile legale privind cumulul de funcții și libertatea muncii din Codul Muncii, precum și dispozițiile constituționale privind dreptul la muncă. Dat fiind acest context faptic și legal, personalul artistic al Teatrului Puck este discriminat față de personalul artistic al altor instituții publice de spectacole de același profil sau profil similar, prin aceea că, sub amenințarea unei sancțiuni disciplinare ce poate consta inclusiv în desfacerea contractului de muncă, sunt obligați să solicite și să obțină acordul conducerii instituției în vederea încheierii unor contracte privind dreptul de autor și drepturile conexe cu alte instituții sau companii de spectacole, inclusiv în afara stagiunii, ceea ce limitează în mod ilicit dreptul prevăzut de art. 35 din Codul muncii prin raportare la art. 12 alin. (4) din OG nr. 21/2007, libertatea contractuală în materia dreptului de autor și a drepturilor conexe, pe când personalul angajat al altor instituții publice de spectacole de același profil sau profil similar este obligat să solicite și să obțină acest acord doar pe perioada stagiunii.

41.2 În ceea ce privește art. 55 pct. 3 alin. (2) din Regulamentul intern, așa cum acesta a fost modificat prin Actul adițional nr. 1/02.06.2020, părțile reclamate arată că această condiționare instituită de Teatrul Puck este o prescripție abuzivă, cu efect de intimidare, nelegală, neconstituțională, lipsită total de fundament și logică. Din

perspectiva statului de drept, caracterul întemeiat sau neîntemeiat al unei plângeri/sesizări nu poate fi stabilit a priori, și urmează a fi decis, în urma unei analize de specialitate, de către organele cu atribuții jurisdicționale competente.

Având în vedere că Regulamentul intern al celorlalte instituții publice din România nu conține dispoziții precum art. 55 pct. 3 alin. (2) din Regulamentul intern al Teatrului, se poate conchide că întregul personal este discriminat față de personalul altor instituții publice, prin aceea că sub amenințarea unei sancțiuni disciplinare ce poate consta inclusiv în desfacerea contractului de muncă, personalului Teatrului îi este interzis să formuleze plângeri și sesizări, cu excepția cazului în care acestea au un caracter a priori fondat, ceea ce este un nonsens juridic și contravine în mod flagrant, inter alia, prevederilor art. 21 alin. (1) și (2) din Constituția României, pe când personalul altor instituții publice nu este supus unor reglementări atât de absurde,

42. În continuarea expunerii, părțile reclamate arată problematica contractelor de muncă pe durată determinată la nivelul Teatrului de Păpuși Puck, conchizând că, și în cazul instituțiilor de spectacole regula este încheierea contractelor individuale de muncă pe durată nedeterminată, angajatorul având posibilitatea să deroge de la acest principiu și să încheie în mod succesiv chiar mai multe contracte individuale de muncă pe durată determinată decât cele permise de Codul Muncii, dar numai în situația în care există motive obiective în acest sens, adică numai în situația în care activitățile efective prestate de salariat satisfac doar nevoi ocazionale ale angajatorului (paragraf. 109-113 ale punctului de vedere – filele 241-244 la dosar).

43. În cadrul Teatrului de Păpuși Puck pot exista situații în care din motive obiective sunt încheiate contracte pe durată determinată însă, managerul instituției de-a totul discreționar transformă excepția legală de strictă interpretare, menită să protejeze salariatul împotriva arbitrariului angajatorului, în regula generală la nivelul Teatrului, și astfel încheie cu actorii instituției contracte ale căror durată nu depășește un an, urmând ca după bunul său plac să prelungească aceste contracte de un an de 3, 4, 10 sau 20 de ori, sau, din contră, să nu aprobe prelungirea acestora, fără să ia în considerare dacă activitățile efectiv prestate de fiecare actor în parte satisfac nevoile permanente sau temporare ale instituției mai ales în condițiile în care în cadrul rapoartelor de activitate ale Teatrului se evidențiază că una dintre punctele slabe ale instituției este reprezentată de fluctuația personalului artistic. Aceasta reprezintă, fără putință de tăgadă, ținerea voită a personalului artistic într-o permanentă stare de incertitudine, imprevizibilitate contractuală și de intimidare, ceea ce echivalează cu discriminarea personalului artistic cu contracte de muncă pe durată determinată al Teatrului față de personalul artistic al altor instituții publice de spectacole de același profil sau profil similar, întrucât spre deosebire de categoria de comparație, personalul artistic al Teatrului, indiferent de efortul depus, și indiferent câți ani ar lucra în cadrul acestei instituții, este privat până și de speranța legitimă să încheie vreodată un contract de muncă pe perioadă nedeterminată cu această instituție, ceea ce încalcă în mod flagrant prevederile art. 13 alin. (4) din OG nr. 21/2007 prin raportare la art. 12 și 82 din Codul Muncii, așa cum acestea trebuie interpretate în lumina jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (filele 241-245 la dosar).

44. În continuarea expunerii de la punctul anterior, părțile reclamate relevă:

- situația unui angajat din instituție, având funcția de maestru de lumini și care, în același timp a fost și reprezentantul supleant al Sindicatului National de Cultură FAIR la

nivelul teatrului, reprezentând sindicatul și, printre altele și în Comisia de disciplină a acestei instituții. Se conchide în lumina celor descrise în prezentul punct de vedere (paragraf. 119-125, filele 245 – 247 la dosar) că Teatrul de Păpuși Puck l-a discriminat pe , întrucât, din cauza unui conflict vechi cu managerul instituției pentru care nici măcar nu s-a inițiat procedura disciplinară, precum și din cauza calității sale de reprezentant al Sindicatului FAIR la nivelul teatrului, acesta a fost ținut timp de un an într-o situație contractuală mult mai incertă, imprevizibilă și dificilă - patru prelungiri a câte trei luni - decât oricare angajat al teatrului în ultimii ani.

- situația părții reclamate a cărei intrare în instituție s-a dispus a fi permisă doar cu aprobarea scrisă a managerului, doar în legătură cu spectacolele regizate și doar în măsura în care șeful de secție va aprecia necesară prezența acestuia pentru buna desfășurare a repetițiilor/spectacolelor.

La data de 09.10.2020, înaintea începerii repetițiilor, managerul teatrului l-a întâmpinat pe partea reclamată în curtea instituției și a inițiat o discuție cu acesta iar la întrebarea regizorului privind participarea la spectacolele Teatrului, managerul i-a comunicat că nu îi va permite să cumpere bilete și să intre la spectacolele teatrului Puck în calitate de spectator, iar dacă va încerca va chema poliția. Astfel, se înțelege, fără echivoc, că Teatrul i-a interzis părții reclamate să intre în calitate de simplu cetățean în clădirea acestei instituții, și să participe în calitate de spectator la spectacolele teatrului Puck. În plus, fiind vorba despre o instituție publică de spectacole, Teatrul furnizează servicii culturale de interes public ce trebuie să fie accesibile tuturor cetățenilor în condiții de egalitate, acest drept, la rândul lui, neputând fi restricționat decât în baza unei prevederi legale exprese.

Părțile reclamate conchid că (așa cum este expus și în paragraf. 127-132 ale punctului de vedere) Teatrul de Păpuși Puck l-a discriminat pe dl. față de cetățeanul simplu care dorește să intre în clădirea teatrului și față de spectatorul simplu care dorește să vizioneze un spectacol al teatrului, prin restrângerea vădit nelegală a dreptului fundamental și constituțional la libera circulație, și prin restricționarea accesului la un serviciu cultural de interes public.

45. În susținerea celor menționate în punctul de vedere, părțile reclamate au depus probatoriu la dosar, ce constă în următoarele documente: procese-verbale de ședință, petiții ale personalului și răspunsuri la acestea, tabele privind participarea la festivaluri, liste cu personalul angajat, contracte, cereri, proceduri, proiecte artistice, declarații, contracte de muncă și acte adiționale (filele 256- 574 la dosar).

Cerere de intervenție în dosar

46. Prin adresa înregistrată cu nr. 704/29.01.2021 (filele 575 – 601 la dosar) Asociația Advocacy Group For Freedom of Identity (AGFI) a depus o cerere de intervenție în dosarul aflat pe rolul CNCD cu nr. 670/2020, prin care, solicită să intervină în proces pentru părțile reclamate și .

47. AGFI arată că, prin prisma scopului și misiunii sale enunțate în Actul constituiv și Statutul asociației, aceasta are interesul legitim să intervină în acest proces, constatarea faptelor de discriminare săvârșite împotriva secției maghiare a Teatrului de Păpuși Puck reprezentând, fără dubiu, o modalitate de apărare a drepturilor minorităților naționale.

48. În cererea sa de intervenție, asociația reiterează cele expuse de către părțile reclamate în punctul de vedere comun, comunicat la dosar, arătând că situația de fapt demonstrează că, prin comportamentul activ și pasiv al Teatrului de Păpuși Puck și a efectelor pe care le-a generat acest comportament, secția maghiară a teatrului a fost defavorizată față de secția română a acestei instituții publice de cultură, și a fost supusă unui tratament injust comparativ cu secția română, fiind vorba în special, dar nu în mod exclusiv, despre un tratament diferențiat, bazat pe un criteriu protejat al apartenenței la o minoritate națională, pe criteriul etniei, nejustificat obiectiv de niciun scop legitim.

49. În susținerea celor declarate, asociația a depus în probatoriu înscrisuri la dosar (filele 602-904).

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României;
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 al. 1
- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la spetă

50. **În fapt**, se reține că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație cu privire la faptul că în cadrul unei conferințe de presă organizată de părțile reclamate, acestea au invocat ca motiv pentru înființarea unui teatru de păpuși maghiar discriminarea secției maghiare comparativ cu secția română din cadrul Teatrului de Păpuși Puck din Cluj-Napoca, Colegiul director urmând să analizeze în ce măsură faptele sesizate constituie o eventuală discriminare.

51. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează a analiza excepțiile și solicitările invocate de către părțile din dosar, respectiv:

- invocarea calității părților reclamate pe motiv că, în prezenta cauză, părțile sunt doar persoane interesate și nu părți reclamate,

- conexarea dosarelor ce au fost formate în urma plângerilor/petițiilor depuse la data de 20.11.2020 de părțile reclamate la prezentul dosar CNCD nr. 670/2020 (petiție nr. 5236/27.08.2020) pe motiv că în cele trei dosare menționate figurează părți comune, iar obiectul și cauza acestor dosare au între ele o strânsă legătură întrucât obiectul dosarelor constă în verificarea faptului dacă la nivelul Teatrului de Păpuși Puck există fapte de discriminare, iar cauza dosarelor este constatarea discriminării unei categorii de persoane în temeiul OG nr. 137/2000,

- cererea de intervenție a Asociației Advocacy Group For Freedom of Identity (AGFI) în dosarul aflat pe rolul CNCD cu nr. 670/2020, prin care solicită să intervină în proces pentru părțile reclamate.

În drept, potrivit dispozițiilor art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, care prevăd *„(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”*, Colegiul urmează a se pronunța cu prioritate asupra excepțiilor invocate.

52. Analizând solicitările părților și excepțiile invocate, Colegiul director urmează a analiza petiția formulată, precum și susținerile părților reclamate consemnate în punctele de vedere ale acestora. Având în vedere și considerentele rezultate din cuprinsul informațiilor conținute în documentele aflate la dosar, Colegiul director urmează a respinge solicitările/excepțiile invocate, pentru motivele următoare:

- Cu privire la calitatea invocată de părțile reclamate cum că în prezenta cauză sunt doar persoane interesate și nu părți reclamate, Colegiul director respinge această solicitare, apreciere evaluată și pe considerentul că părțile reclamate au fost identificate și comunicate de către petenta din prezenta cauză iar aceste părți reclamate au calitatea de petenți în alte dosare aflate pe rolul CNCD, cu obiecte similare. Calitatea de persoană interesată o are persoana asupra căreia s-a produs discriminarea și/sau organizațiile guvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au un interes legitim în combaterea discriminării.

- Cu privire la solicitarea privind conexarea dosarelor nr. 955/2020, 956/2020 și 61/2021 la dosarul nr. 670/2020 ce formează prezenta cauză, Colegiul director urmează a respinge această solicitare deoarece în dosarele menționate mai sus, propuse pentru conexare, părțile sunt diferite ca și structură față de dosarul prezent iar capetele de cerere sunt diferite.

- Cu privire la cererea de intervenție în dosar adresată de Asociației Advocacy Group For Freedom of Identity (AGFI) Colegiul director urmează a respinge această solicitare deoarece asociația a depus o cerere separată, fiind deja petentă într-un dosar cu obiect similar, petiția constituită în dosarul nr. 61/2021.

53. Având în vedere aceste considerente, Colegiul director urmează a analiza fondul cauzei, prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta fiind sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare.

54. **Pe fond**, Colegiul director este chemat să analizeze, potrivit obiectului petiției și a documentelor depuse la dosarul cauzei, în ce măsură faptele sesizate sunt de natură discriminatorie și pot aduce atingere drepturilor recunoscute de lege, prin manifestări și atitudini care pot crea un cadru de inegalitate. Colegiul director urmează a se pronunța asupra aspectelor sesizate de petentă, respectiv asupra tratamentului aplicat de acesta secției maghiare comparativ cu secția română din cadrul Teatrului de Păpuși Puck din Cluj-Napoca.

55. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director este chemat să se pronunțe în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de OG nr. 137/2000, republicată.

56. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

57. Conform art. 2, alin.1 din OG nr. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare *„orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

Astfel, se poate considera discriminare:

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept

- dreptul să fie justificat

58. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2, alin.1 din OG nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din OG nr. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

59. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de petentă se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2, alin. 1 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

60. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2, alin.1 din OG nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie, naționalitate etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristici sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al OG nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis invocat (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, naționalitate, convingeri etc.) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

61. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâțul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (a se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31, cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag.16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag.16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16).

62. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, prin diferențiere se înțelege tratamentul diferit al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „*art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară*” (*Marckx împotriva Belgiei*, 13 iunie 1979, §32). Astfel, „*trebuie stabilit, între altele, dacă situația pretinsei victime poate fi considerată ca fiind similară cu a acelor persoane care au fost tratate mai favorabil*” (*Fredin împotriva Suediei*, 18 februarie 1991, §60). Diferențierea se realizează și atunci când persoane care se află în situații semnificativ diferite nu sunt tratate în mod diferit (*Thlimmenos împotriva Greciei*, 6 aprilie 2000, §44).

63. Astfel, Colegiul Director analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art. 2 al OG nr. 137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință și care circumstanțiat la situația petentului, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

64. În speța de față, petentul susține că părțile reclamate au afirmat în conferința de presă din data de 25.08.2020 faptul că prin acțiunile sale, petenta a defavorizat și defavorizează în mod sistematic secția maghiară a teatrului comparativ cu secția română, printr-un tratament diferențiat nejustificat de niciun scop legitim, concluziile fiind că acest tratament reprezintă discriminare pe criteriul protejat al etniei, apartenența la o minoritate națională.

65. Din ansamblul înscrisurilor depuse de părți la dosar se poate reține că:

- Încă de la înființarea instituției, anul 1050, Teatrul de Păpuși Puck activează cu cele două secții ale sale: secția română și, respectiv secția maghiară, activitatea ambelor secții fiind organizate în beneficiul publicului spectator, funcționând în această formulă de 70 de ani.

- Teatrul de Păpuși Puck activează ca o singură instituție, secția maghiară nefiind o entitate de sine stătătoare cu organisme separate de conducere, ci este o parte integrantă a instituției Teatrului de Păpuși Puck, care este organizată și funcționează ca o entitate.

- Numărul de personal de specialitate alocat celorlalte servicii din teatru este pentru deservirea ambelor secții, atât cea română cât și cea maghiară, structura de personal

alocat nefiind permisivă pentru posturi similare care să corespundă fiecărei secții în parte. Solicitarea pentru înființarea unui post se face după identificarea unei nevoi, în baza unei fundamentări scrise, care se dezbate și se avizează în Consiliul administrativ al teatrului, înființarea posturilor nefiind o prerogativă a teatrului ci a ordonatorului principal de credite.

- Activitățile teatrului, indiferent că privesc partea de promovare, marketing, sau alte aspecte administrative sunt realizate în interesul general al instituției, deci implicit și în interesul secției maghiare, care face parte din aceeași entitate. În ceea ce privește prestațiile de PR și de marketing, precum și cele de secretar literar și de consultant artistic, nu se observă o defavorizare a secției maghiare față de cea română, nefiind afectată în sens negativ vizibilitatea și notorietatea unei secții în comparație cu cealaltă secție. Or, personalul însărcinat să monitorizeze și să promoveze programele artistice ale instituției, printr-o strânsă colaborare sub aspectul îndeplinirii optime a atribuțiilor specifice, pot satisface exigențele secțiilor astfel încât serviciile oferite celor două secții să nu fie perturbate și nici secțiile să nu fie lipsite parțial de aceste servicii.

- Materialele promoționale și comunicatele de presă sunt întocmite și transmise în ambele limbi către media și rețelele de socializare, afișele ambelor secții și toate informațiile din sediul instituției sunt bilingve iar site-ul instituției este atât în limbile română și maghiară cât și în limba engleză. Promovarea activității secției maghiare are caracter permanent, fiind efectuată în toate comunicatele de presă ale instituției, precum și în postările în rețelele de socializare, inclusiv realizarea afișelor de program și cele de premiere fiind bilingve.

- Din probele existente se constată că afișele teatrului și invitațiile la diferite evenimente sunt bilingve, invitațiile pentru spectacolele stagiunii sunt tipărite atât în limba română cât și în limba maghiară, chiar și titlurile spectacolelor secției române fiind traduse în limba maghiară iar autovehiculele sunt incipționate bilinv. Antetul documentelor emise de instituției este bilingv, site-ul conține și pagină în limba maghiară, programul săptămânal al secției maghiare este afișat în spațiul public în limba maghiară și există pagină de facebook în limba maghiară.

- În cadrul instituției nu predomină monolingvismul, fiind angajați ai secției maghiare sau personal auxiliar de specialitate ce aparțin minorității maghiare, aceștia folosind la libera alegere limba de comunicare maghiară chiar și în cadrul celorlalte compartimente ale teatrului. În cadrul secției maghiare a teatrului limba maghiară este folosită de către toți angajații maghiari atât în cadrul secției cât și în conversațiile dintre ei.

- Angajații teatrului își îndeplinesc atribuțiile cu diferite norme de muncă, încheierea contractelor de muncă pe perioadă determinată fiind practică atât la secția română cât și la secția maghiară în conformitate cu organigrama teatrului, funcțiile fiind circumscrise activității generale a instituției, în funcție de nevoile concrete ale acesteia, sfera de atribuții și programul fiind decise la nivel de conducere a teatrului. Încheierea contractelor de muncă pe perioadă determinată este opțiunea angajatului, angajatorul fiind în măsură să aprecieze legat de nevoia de durată a contractului, această practică fiind atât la secția română cât și la secția maghiară a teatrului. Contractele de muncă pentru angajați se încheie în aceleași condiții pentru ambele secții, toți colaboratorii secțiilor fiind angajați la propunerile șefilor de secții, în urma colaborărilor beneficiind ambele secții iar personalul angajat beneficiază de aceleași drepturi salariale.

- Întreg personalul teatrului are dreptul la formare profesională de specialitate în aceleași condiții, instituția fiind responsabilă pentru formarea și dezvoltarea profesională a

angajaților în condiții de egalitate, situație de egalitate a condițiilor de muncă. Angajații au participat atât la cursuri comune organizate pentru ambele secții ale teatrului, cursuri organizate pentru întreg personalul instituției cât și la cursuri organizate special pentru secția maghiară, pentru anul anterior fiind aprobate participări la workshop-uri și cursuri de perfecționare profesională, precum și participarea secției maghiare la un festival internațional, aceasta reprezentând un important mijloc de dezvoltare și perfecționare profesională pentru personalul artistic și personalul tehnic, participarea la festivaluri reprezentând pentru aceștia o modalitate de formare profesională în sensul prevederilor Codului muncii.

- La solicitarea conducerii către angajați să comunice dacă aceștia se simt discriminați sau cunosc cazuri în care colegii lor au fost discriminați, niciunul dintre angajați nu a formulat răspunsuri concrete cu privire la acest aspect.

- În ceea ce privește alocarea asimetrică a resurselor în cadrul Teatrului, se constată că cele două secții nu dispun de bugete proprii, acestea sunt alocate în funcție de proiecte la care pot lucra ambele secții împreună sau separat, pe proiectele secției respective. Programele propuse de șeful secției sunt discutate în Consiliul artistic (cu rol consultativ) iar programele ce conțin proiectele secțiilor sunt întocmite de șefii de secții și aprobate de către Consiliul de administrație al teatrului (cu rol deliberativ), șeful secției neavând putere decizională.

- Programul minimal pentru producțiile artistice, incluzând și costurile estimative, este aprobat de Consiliul de administrație al teatrului. Sumele cheltuite de către instituție sunt din resursele proprii, însă, pe lângă sumele bugetate, proiectele mai beneficiază și de alte finanțări ce sunt folosite în interesul și beneficiul teatrului, ca o singură entitate. Bugetul pentru noile producții artistice a fost alocat disproporționat, nefiind stabilite cheltuielile efective pentru realizarea spectacolelor celor două secții, programul minimal incluzând și costurile estimative.

- Participarea celor două secții la festivalurile de specialitate din străinătate și din România se face exclusiv pe bază de selecție a spectacolelor sau pe bază de invitație. Participarea secțiilor teatrului la festivaluri interne sau internaționale ține de organizatorul evenimentelor care decide cu privire la spectacolele ce sunt invitate, un element esențial în procesul de selecție pentru participarea la festivaluri fiind solicitarea ca spectacolul să fie nonverbal sau cu foarte puțin text în limba națională a participantului. Cele două secții au propus și au participat la festivaluri internaționale, secția română cu un spectacol nonverbal și unul în limba franceză iar secția maghiară cu un spectacol nonverbal. Festivalurile la care a participat teatrul au cuprins activitatea ambelor secții, nefiind în folosul uneia dintre cele două secții ci au aparținut instituției ca entitate.

- Teatrul, ca instituție, a încheiat și încheie contracte de parteneriat cu diferite fundații și asociații care accesează fonduri în nume propriu dar în interesul teatrului. Aceste fonduri sunt folosite în interesul ambelor secții ale teatrului, instituția facilitând realizarea unor producții artistice, îmbunătățirea condițiilor materiale, precum și formarea și perfecționarea profesională a personalului artistic și tehnic. Asociațiile cu care colaborează teatrul nu pot impune proiectele lor către conducere și nu trebuie să compromită imaginea și buna desfășurare a activității teatrului, finanțările fiind folosite în beneficiul instituției în funcție de proiectele propuse de cele două secții pentru care se alocă fondurile necesare.

Încheierea contractelor de parteneriat este apanajul conducerii instituției, parteneriatul făcându-se pe baza unei analize a contractului de finanțare și a altor documente necesare

pentru ca forul decizional să poată lua o decizie transparentă. Tot la fel, din motive întemeiate, atunci când se constată lipsa sau completarea anumitor aspecte cadru, conducerea instituției poate lua în considerare amânarea sau refuzul colaborării, până la asigurarea transparenței în vederea luării unei decizii cu privire la parteneriatul ce urmează a fi încheiat.

- Pot exista probleme inerente unei instituții, ce țin de organizarea internă a activității sau de organizarea administrativă în ceea ce privește îndeplinirea optimă a atribuțiilor specifice. În acest sens, este necesar ca instituția să fie interesată în gestionarea și soluționarea observațiilor, cu o conduită care să aibă impact pozitiv asupra organizării și cu efect asupra procesului creativ și productiv al teatrului.

66. Prin coroborarea elementelor probatorii ale dosarului în cauză, împreună cu analiza faptelor expuse de petentă și de părțile reclamate, Colegiul director consideră că, situația astfel cum este prezentată, nu este de natură a evidenția niciun element de fapt, care să permită, sub aspectul scopului sau efectului creat, reținerea unui comportament factual de restricție, preferință, excludere sau deosebire aplicat pe baza unui criteriu protejat și care a avut drept consecință juridică afectarea unui drept prevăzut de norma juridică.

67. Limba maghiară are un statut legal, fiind recunoscută oficial ca o limbă a unei minorități naționale, legislația fixând cadrul folosirii acestei limbi și prevăzând diferite măsuri de protecție și promovare¹. Așa cum rezultă și din datele statistice prezentate de organisme de specialitate, ponderea populației maghiare în județul Cluj este între 10-20%, la recensământul din anul 2011 fiind înregistrat un procent de 17,37% din totalul ponderii populației iar în prezent, procentul tinzând către 16% din totalul populației județului Cluj.²

68. Cu privire la existența vreunui drept încălcat, Colegiul director reține faptul că ambele secții ale teatrului și întreg personalul instituției beneficiază de oportunități artistice și profesionale fără deosebire, problemele artistice, instituționale, administrative etc. fiind lăsate la latitudinea instituției, în funcție de necesități și de situația financiară a acesteia. Nu este evidențiată nicio situație clară în care au fost încălcate drepturile, pentru a putea reține obiectul petiției raportat la prevederile OG nr. 137/2000.

69. În raport de susținerile părților și de înscrisurile depuse la dosar de către părți, Colegiul director constată că nu se întrunesc condițiile necesare pentru a se afla în situația unei fapte de discriminare, așa cum este prevăzută de prevederile OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare republicată, nefiind îndeplinite condițiile cerute de lege și anume lipsa dreptului încălcat.

70. Prin urmare, Colegiul director dispune în prezenta speță că faptele prezentate nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a fi calificate ca fiind fapte de discriminare și decide că, în cazul semnalat de petentă, nu s-a săvârșit nicio faptă de discriminare potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

¹ Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare semnată și ratificată de România

² https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/56275/ssoar-sp-rpsr-2005-1-horvath-Uniunea_Democrata_Maghiara_din_Romania.pdf?sequence=1&isAllowed=y&lnkname=ssoar-sp-rpsr-2005-1-horvath-Uniunea_Democrata_Maghiara_din_Romania.pdf
https://ro.wikipedia.org/wiki/Maghiarii_din_Rom%C3%A2nia

71. Colegiul director formulează unele recomandări cu caracter de îndrumare în vederea preîntâmpinării principiului nediscriminării:

- Instituția Teatrul de Păpuși Puck este o entitate de sine stătătoare având în componența sa două secții: secția română și secția maghiară, ambele fiind deservite de personalul de specialitate și personalul auxiliar, angajați al teatrului pentru realizarea întregii activități. Atât secția română cât și secția maghiară a teatrului nu pot fi tratate ca două entități distincte, ele sunt parte a aceeași instituții și trebuie privite împreună ca un întreg.
- Cele două secții ale teatrului sunt o colectivitate în care trebuie menținută comunicarea, precum și un dialog permanent atât între cele două secții, între fiecare secție și conducerea teatrului, între secții, conducerea teatrului și personalul cu funcțiile de secretar PR și marketing, secretar literar și consultant artistic, respectiv cu personalul de specialitate și auxiliar, participant activ la desfășurarea activității.
- Cele două secții ale teatrului beneficiază de un patrimoniu comun care aparține instituției, circumscris activității generale a acesteia. Patrimoniul comun trebuie folosit de fiecare secție în funcție de necesități, de elementele artistice și de posibilitățile oferite în folosul fiecărei secții astfel încât să nu fie identificate diferențieri în și pentru activitatea lor.
- Colaborări artistice active între cele două secții: română și maghiară, cu proiecte propuse pentru participarea și colaborarea cu și între ambele secții ale teatrului.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art. 2, alin.(1) din OG nr.137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu este drept încălcat.
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

IV. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

V. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 12.04.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – membru, ADRIAN NICOLAE DIACONU – membru, CRISTIAN JURA – membru, HORIA GRAMA– membru, MARIA MOȚA– membru, MARIA LAZĂR – membru, HALLER ISTVAN – membru, OLTEANU CĂTĂLINA – membru, POPA CLAUDIA SORINA – membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din data de 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Motivat/redactat: AND/FL

Data: 31.05.2021

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.